

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а. вр

БРОЙ 37.

У Новоме Саду, 7. Октобра 1859.

ГОД. II.

Св. Владимиръ сръбскій краль.

одъ 1010—1015 после Христа.

(Свршетакъ.)

Но Богъ неоставля свое праведнике; него напушта кадшто на нѣи зла, да ѿи куша, и утврди у вери; па ѿи после чудесно избавля беде и неволѣ, или ѿи на ономъ свету награђуе наградомъ праведника.

Владимиръ не быо дуго у тавници. Самуило е имао единицу кѣрѣ, лепу, добру, и младу, достойну, да буде другъ најболѣмъ човеку. Владимиръ се у тавници срдачно молио Богу, кои му е у сну послао анђела хранителя, да га охрабри гласомъ, да ће се скоримъ ослободити тавнице. Владимиръ е веровао свомъ чудесномъ сну, и у наданю и молитвама проводю е свое време.

Едномъ се захте Косари, доброй кѣри Самуиловой, да походи сужнѣ у тавници; ерѣ ю е светѣй, духъ надануо, да тако учини. Самуило ѿој то допусти, и она тада види Владимира, зачуди се нѣговой благости и мудрости, па кадъ дознаде, да е онъ сръбскій краль, сажали се у срцу о нѣму, па намисли сама собомъ избавити га клете тавнице. Она оде оцу, па га са сузама намоли, да пусти Владимира изъ тавнице, и да ю за нѣга уда. Богъ е тада већ умекшао срце Самуилу, кои послуша молбе свое кѣри, о-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS

прости Владимира тавнице, венча за нѣга свою кѣрь, на богато га одаривши, поврати му нѣгово кралѣвство Србию, и одпусти га своіой кући.

Владимиръ е садъ среѣно живіо съ Косаромъ, али му среѣа быя за мала. После Самуилове смрти (1014) родише се у Бугарској немири, Самуиловъ синоваць Владиславъ убіо е Самуилова сина Радомира, па е самъ преузео владати Бугарскомъ. Човекъ несите душе ніе се задоволюю едномъ царскомъ круномъ, него крвлю окаляну свою душу хтеде іошъ веѣма огрешити, онъ науми одъ Владимира отети србскій престо. Да се небы осетіо злу, науми притворношћу преварити га. Он пошлѣ свое посланике Владимиру, и позове га, да се договоре о некимъ државнимъ пословима; па да небы Владимиръ што сумняо, пошлѣ му два епископа, и едного пустиньика са часнимъ крестомъ за знакъ, да га неће преварити, да се нема чега бояти.

Владимиръ напоследку поверуе Владиславу, и крене се на путь. Владиславъ е наместио у заседу люде, да Владимира изъ потае убію. Но Богъ е чувао свогъ слугу, па ніе дозволю, да се у тайности учини грдно злочинство. Владимиръ среѣно дође у Преспу, и одма оде у цркву, да се помоли Богу. Кадъ Владиславъ дозна, да Владимиръ ние на путу убіенъ, чисто побесни одъ еда, па пошлѣ свое люде да га одма убію. Кадъ войници обколе Владимира, онъ іимъ се замоли, да му допусте да се може причестити, узме у руке часни крестъ, кои му е Владиславъ послао, па рече свима, кои су око нѣга были „молите се Богу за мене! Овай ми е крестъ сведокъ, да нисамъ кривъ, да умиремъ на правди божіой.“ После тога целива крестъ. па изиђе изъ цркве; а войници му предъ црквенимъ вратима одсеку главу 22. мая 1015 године.

Тако погибе првый божіи угодникъ одъ србски владалаца св. краљ Владимиръ, чіи споменъ слави

света православна црква, а у Елбасану (у Арнаутској) има своју особиту службу.

Доцни србски владоци угледаше се на св. Владимира, подражаваше његовимъ врлинама, и светомъ животу, па се зато многи и удостоише награде, које Богъ даје праведника.

После Владимирове смрти небыа Владиславъ срећанъ. Онъ е истина овладао земляма Владимировимъ, али кадъ ктеде да заузме Драчъ, учиниу се едномъ за вечеромъ, да е ушао къ њѣму войникъ, који е быо наликъ на убиеногъ краља Владимира. Владиславъ се одъ тогъ появленя силно уплаши, па стане као бесомучанъ викати: „ходите войници, ходите брже, уби ме Владимиръ“: и хтеде да побегне изъ шатора; али пораженъ десницомъ вишнѣга падне, и издаде душу. Његова войска сазнавши догодивше се чудо нагне бегати, запали околъ (станъ), и оде у Бугарску; а Србиомъ на неко време овладаю Грци; које е наскоро потукао србскій краљ *Воиславъ*, ослободивши Србию одъ грчкогъ господарства.

Евангелія и Апостоли.

Неделя 22. после Духова.

Еванг. одъ Луке гл. XVI зач. 83.

Рече Гдѣ прѣтчѣ сѣю: Челокѣкъ нѣкѣй бѣ богѣтъ, и ѡблѣчашеса къ порфирѣ и криссонъ, веселѣса на всѣ дни свѣтлѡ. Рече Господъ причу ову: Човекъ неки беше богѣтъ, и облачаше се у скерлетъ и свилу, веселя се сваки дан господски.

Ниць же бѣ нѣтко, ѡименемъ Лазаръ, ѡже лежаше предъ вратѣ ѡгнѡ гнѣбенъ, и лежаше насытитисѣ ѡ крѣпцѣхъ падающихъ ѡ трапѣзы богѣтагѡ: но и пси приходѣше ѡблизовѣхъ гной егѡ. А бѣяше неко сирѡма именовъ Лазаръ, кои лежаше предъ врати ѡгнѡ-

www.vivildn.gov.ua
 УНИВЕРСИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
 вигновъ, и желяше наситити се одъ мрва падаюѣи с' трпезе богатога; алы и пси долазеѣи облизоваху гной нѣгов.

Бысть же умрѣти нищемоу, и несену быти Ангелы на лѣно Авраамле: умре же и богатыи, и погребѣша его. И би те умре сиромы, и однесенъ би одъ Ангела на наручѣ Аврамово; а умре и богатыи, и саранише га.

И во ѣдѣ возведъ очи свои, сый въ мѣкахъ ѣзрѣ Авраамы идалеча, и Лазаря на лѣнѣ егѣ. И у паклу подигнувъ очи свое у мукама опази Авраамы издалека, и Лазаря у наручю нѣговомъ.

И тѣмъ возглаголю, рече, Отче Аврааме, помилуй мя, и посли Лазаря, да уможитъ конецъ прѣста своего въ кодѣ, и истудитъ ѣзыкы мои: ѣкш страждѣ въ пламени семъ. И тай повикавши рече: Оче Аврааме, смилуй се мени, и посли Лазаря, некъ умочи край прѣста своего у воду, и разлади ѣзыкы мои; ерѣ страдам у пламену овомъ.

Рече же Авраамъ, чадо, помани, ѣкш восприимъ еси благодѣтели твоѣ въ животѣ твоѣмъ, и Лазаря такожде славъ; нынѣ же здѣ утѣшается, ты же страдаши. А Авраамъ рече, сыноу, опомени се, да си примио блага твоя у животу твоѣмъ, а Лазаря опетѣ зла; а садѣ се овде теши, а ти страдашь.

И надъ всѣми симы междѣ нами и вами прѣпасть велика утвердѣна, ѣкш да хотѣши прѣити ѣсюду къ намъ, не возмогутъ, ни ѣже ѣ тѣмъ къ намъ прѣхѣдутъ. И преко свега того, межу нама и вама пропасть велика утвердѣна е, тако да кои би хтели прѣити одудъ къ вама немогу, нити ѣе они отуда къ нама прѣлазити.

Рече же, молю тѣя ѣбо Отче, да послѣши егѣ въ домъ Отца моего; ѣмамъ бо патѣ братѣи; ѣкш да заскидѣтелствѣетъ ѣмъ, да не ѣ тѣи прѣидѣтъ на мѣсто сѣе мученѣа. Глаголю емоу Авраамъ: ѣмѣтъ и Моисѣа и прѣрѣчки: да послѣшаютъ ѣхъ. Тада рече: молимте дакле

оче, да га пошлѣшь куѣи оца могъ; ерѣ имамъ петѣ браће; нека имъ посведочи, да не би и они дошли, на место ово мученя. Рече му Авраамъ: они имаю Мойсеа и пророке: нека ихъ слушаю.

Онъ же рече, ни Отче Аврааме: но ѡще ктѣ ѿ мертвыхъ ѡдетъ къ нимъ, покаютса. А оуп рече; не оче Аврааме! него ако имъ ко изъ мртви дође, покая ће се.

Рече же ѣмъ, ѡще Моисеа и пророкикъ не послѣшаютъ, и ѡще ктѣ ѿ мертвыхъ воскреснетъ, не ѡмѣтъ вѣры. И рече му: (Аврамъ) ако Мойсеа и пророке не узслушаю, и ако ко изъ мртви устане, не ће веровати.

Апостолъ Галашима гл. VI. зач. 215.

Братіе: видите, колицими книгами писахъ вамъ мою рѣкъю. Браћо! видите, колико книга написа вамъ моимъ рукомъ.

Елици хотѣтъ хвалитиса по плѣти, сии нѣдатъ въ шрѣзатиса, точию да не крста ради Христова гоними вѣдѣтъ. Кои оѣ да се фале по телу, они ће васъ натеривати, да се обрежете, само да не би крста ради Христова гонѣни били.

Ни бѣ шрѣзакѣииса сами законъ хранѣтъ; но хотѣтъ вамъ шрѣзакатиса, да къ кашей плѣти похвалатса. Ерѣ ни они сами кои се обрезаю закона нехране; него оѣ да се ви обрезаєте, да се е' вашимъ теломъ фале.

Мнѣ же да не вѣдетъ хвалитиса токму ѿ крстѣ Гда нашегѣ Исуса Христа; ѡмже мнѣ мѣръ разплса, и ѡз мѣръ. А мени небуд' фалити се (другимъ чимъ) осимъ крстомъ Господа нашегѣ Исуса Христа; чрезъ коегъ се за мене светъ разане, и я за светъ.

ѿ Христѣ бо Исусѣ, ни шрѣзаніе чтѣ мѣжетъ ни нешрѣзаніе, но нова тварь. Ерѣ у Христу Исусу

ни обрѣзанъ што помаже, ни необрѣзанъ, него нова тварь.

И ѣлицы прѣвиломъ сѣмъ жителствуютъ, мѣръ на нѣхъ и мѣлость, и на Израили Божіи. И кои по правилу овомъ живе, мѣръ на нѣи и мѣлость, и на Израиль Божіи.

Прочее, трѣды да никтоже мѣ даѣтъ: ѣзъ бо ѣзкы Гда Исуса на тѣлѣ моѣмъ ношѣ. Прочемъ, труда да ми нико незадѣе: ерѣ я ране Господа Исуса на телу моѣмъ носимъ.

Благодать Гда нашегѣ Исуса Христа со дѣхомъ кѣшымъ братіе, ѣминь. Благодать Господа нашегѣ Исуса Христа са дѣхомъ вашимъ, браћо! Аминь.

О покорности.

Воспитаванъ деце к' покорности, ест прво и найглавниѣ начело у воспитаню и ученю деце. Грефе.

Навика деце на покорность, то е найважниѣ одъ еви навика дечии; са нѣомъ ѣешъ децу све остале навике часомъ научити и одучити.

Покорность е прва и найвиша добродетель дечия; све остале дечие добродетели изъ ове се лако и часомъ извити даю. Дистервегъ.

Покорность е подвргнуће свое волю туђой. Алъ ово несме силомъ ни боемъ натерано бити; ерѣ онда ниѣ покорность, него е насилъ и робско подвргнуће. Права е покорность само онда, где воля старешине морално и умно надвишуѣ волю покораваюћегъ се; а почемъ се предпоставля; да е воля воспитателѣва доиета овакова; и почемъ за малу децу, за нѣинъ недотупавни разумъ, и нѣину морално іошъ недотупавну волю никое друге замене нема, окромъ разума родителя, воспитателя, учителя и уобште старешина; — то е покорность дечия, према своимъ родительма и

старешинама сасвимъ на разуму основана. Алъ овой покорности стои на путу тежня за самосталношћу, коя се у деци врло рано появлюе, и врло брзо е' нѣма яча, и махъ отима; пакъ навика деце на покорность била би при овой тежњи готово немогућна, да неби осећанѣ зависимости, и слабости, а доцниє и осећанѣ благодарности, и любви и почитаня свои стари, тежњи оной за самосталношћу на супротъ била, и покорность могућномъ учинила. И опетъ никадъ немогу ова осећаня ону тежњу за самосталношћу сасвимъ свладати, него старешине мораю зарана све могућно употребити, да ову основу свое надъ децомъ власти, покорность, зарана у деци извию, и никадъ да ову навику дечию к' покорности на случай неоставляю, нитъ да чекаю, да се она сама у деци извиє. Куртманѣ.

Децу валя научити на покорность, она сама одъ себе никадъ покорна бити неће.

Деца коя се за дѣтинства ненавикну ауторитету свом учителя и старешина безъ резонираня покорити се, та ће се деца у своме доцниємъ веку властма и законима, и самомъ ауторитету Божиємъ противити; а то ће найнесрећнии люди бити. Келнерѣ.

Деца треба да су сасвимъ, и брзо покорна. Безъ овогъ ние могућно руководити ихъ ни воспитати. Мораю на голу речъ послушна бити; ерѣ нѣма ние могућно узроке и основе заповести тумачити, нити су ихъ кадра деца разумети, нити е' увекъ времена том. Я желимъ одъ деце подпуну покорность; али и желимъ одъ родителя и воспитателя да пазе, да излишне и неправедне заповести и запреке никадъ неиздаю. А кадъ су заповестъ илъ запреку кою издали, била каква му му драго, онда нека и онога часа брзу и подпуну покорность траже. Овай законѣ нетрпи изятія. Юшѣ, кадъ заповедате, заповедайте кратко и ясно, и

нека у заповести ни сенке нема, као да ће јој се ко противити. Виломъ.

Одъ деце ваља покорионость искати, не насъ него нѣ ради; алъ искајући ово, ние слободно нѣну нарав угушити, и децу роблѣмъ начинити. Нужно е да дете и слободну волю има; и нужно е башъ прилику му дати, да е покаже; безъ слободне волѣ нема самосталности ни моралности. Само како што неваља ову убити, и одъ деце машине начинити, кои се свакој и свачој волѣ покураваю; тако несме ни ова воля иѣна обезузdana и самовольна бити. Покорноность треба да е на темелю разума и морала утврђена; дете треба у заповедма старешина моралне заповеди да види, да увиди већи разумъ у нѣма, и целисходноность, и да увиди брижљивость старешина себе ради, пакъ да ту любовь и наклононость старешина почитуе, ако и неможе башъ заповести свестно сасвимъ и кроз про- нићи. Кернеръ.

Покорноность е основа воспитаня, законитости, реда и запта; покорноность е душа школског живота, душа фамилие и држава; и да би домаће воспмтанѣ све оно е' децомъ учинило, што му учинити надлежи, сва би деца већ одъ куће покорноность у школу донела, и онда би држанѣ школскога запта игра била, а онда би текъ школа право напредовала. Непокорноность е сатана у детету, кои намъ при свой муци у воспитаню своевольногъ и тврдоглавогъ детета найтврдоуствие противустои, и противу коегъ се кадкад читаво школско доба дете узалудъ бочимо. Хандлъ.

Школа е само онда кадра свое велико и тешко дело науке и воспитаня довршити, кадъ јој е' покорности дечиномъ, као е' првомъ навикомъ, и првим условиемъ сви навика притечемо. Ансилонъ.

Мени се никои посо старешина с' децомъ тако лудъ невиди, као резониранѣ с' децомъ. Између сви

умни снага човечии, разумъ е, кои се најтеже и најкашиѣ извие, еръ онъ е као плодъ и есенция свию, у нѣму су све спосне. И опет оѣе люди да се саде-тиимъ разумомъ послужи, да му остале умне и душевне снаге извию! Целъ е воспитаня начинити одъ лудогъ детета разумногъ човека; а ови оѣе децу с' дечиимъ разумомъ да воспитаю! то се зове састрагъ посо починяти и изтеривати. Русо.

Игра с' бояма.*

Купи детету по еданъ камичакъ ове три бое, црвене жуте и плаветне, (ово само неколико новчиѣа кошта) и подай нека ихъ покуша мешати (кичицу у воду умакаюѣи, и по нѣима па онда по чистомъ беломъ паширу мазаюѣи) и извешѣе изъ нѣи три све остале бое.

Задатци. Нека помеша црвену и жуту, изаѣиѣе му оранѣаста. Нека помеша жуту и плаветну, изаѣиѣе му зелена. Нека помеша плаветну и црвену, изаѣиѣе му лиласта.

Ако му купишъ више врети црвени жути и плаветни, и покуша ихъ овако мешати, изаѣиѣе му више врети оранѣасти, зелени и лиласти.

Далѣи задатци. Нека ихъ покуша врло танко намазати. изаѣиѣе му све блеѣе. Нека ихъ покуша гушѣе намазати, изаѣиѣе му све угаситиѣе. С' овимъ можа врло много различни боя извести, ведрии и угаситиѣи.

Далѣ нека покуша едну танѣ а другу гушѣе узети, кое се може на неброене степене учинити, моѣи ѣе на неброене врсте, иляде и иляде различни боя извести, извешѣе све могуѣне бое, ербо се све само изъ оне три састое, зато се оне три и зову главне

* Удешено за децу, да ову лепу науку у приятној и милој игри.

илъ првобитне бое, а све остале окомъ нѣи и окомъ беле и црне зову се смесне илъ изводне.

(Кое су дакле главне бое? а кое су изводне? изъ кои се главни састои зелена? изъ кои оранџаста? изъ кои лиласта?)

Задай садъ детету, нека излинира седамъ наеднако раздалеки линија, и нека на прво место између прве и друге линије намаже црвену, на треће жуту, на пето плаветну, а између нѣи нека намаже изводне, како гди која по горе реченомъ закону треба да дође, и нека тај редъ боя запамти.

Од кои се боя прави оранџаста? између кои треба дакле да дође? Одъ кои се прави зелена? а лиласта? Између кои треба дакле да дође?

Јошъ му задай, нека са циркломъ начини на чистомъ папиру едно повеће коло; нека рубъ тогъ кола са истомъ шириномъ циркла на шестъ еднаки делова разшестари, и нека повуче праве линије од среде кола до ти бележака на рубу, на нека у свако друго одъ ти шестъ поля намаже по одну главну бою, а између нѣи по одну изводну, и то ону, која по закону ту спада; да тај редъ боя како една за другомъ долази јошъ болъ видити и упамтити. —

Јошъ милию ћешъ забаву детету начинити, ако кодъ стаклара по еданъ комадић стаклета одъ те три главне бое купишъ, (и ово само неколико новчића кошта) а нека су стакла нееднаке величине, и подай нека крозъ нѣи најпре поединце, а после на два едно на друго међући гледа.

На црвено стакло учиниће се све беле ствари црвене, само плаво небо и све плаве ствари биће лиласте, а све жуте ствари оранџасте. На жуто стакло учиниће се све беле ствари жуте, само плаве ствари зелене а црвене оранџасте. Исто ће се тако на пла-

ветно стакло све беле ствари плаветне видити, само жуте зелене, а црвене лиласте.

Нека садъ покуша на два стакла, едно на друго међући гледати, и садъ ће на црвено и жуто стакло све беле ствари видити оранџасто; на жуто и плаветно стакло, све те ствари зелене; а на плаветно и црвено стакло, исте те ствари лиласте.

Да све ове бое јасно изражене нађе, нужно е да е танџина илѣ угаситостъ боя на свимѣ стаклама еднака. Ако која боя преотима махѣ, звакѣ е да е угаситие метнута него она на другомѣ стаклету што е, и ту валя одѣ оне танѣ бое више плочица стаблета узети и едно на друго метнути, дов се са оном мах преотимлюѣомѣ неизравна.

Ако му купишѣ више врети боядисани стакала, јошѣ више ће различни боя видити, и на сунце и на два едно на друго међући, и сила ће забаве са овим имати. —

Задай далѣ детету, нека три комада чистога папира са оне три главне бое намаже, и то, с' едне стране едномѣ а с' друге другомѣ, и нека те папире у зейтинѣ умочи, тимѣ ће постати провидно, па нека крозѣ нѣи као крозѣ она стакла гледа и нека каже, какве бое види, и зашто е тако.

Питаня. Према гореѣој свеѣи неможе плаветна боя одѣ зелене да се разликуе, зашто? Изѣ кои се састоји зелена? а какавѣ е пламен свеѣе? па шта учини жутѣ пламенѣ одѣ плаветне бое? —

Јошѣ милию ће забаву имати дете са призмомѣ. Ову може само начинити на овай начинѣ. Купи му код стаклара три плочице чистога стаклета, све три с еднога прста широке и са четирѣ илѣ петѣ прстию дугачке, као леньѣриѣе, и подај ихѣ детету, нека их све три тако склопи, да остане унутри триугло празно место, и нека ихѣ слепи белимѣ мекимѣ воскомѣ,

www после на еданъ край нека съ воском залепи едну дашчицу и тимъ призму заклопи, с' друге стране нека е напуни пуну воде, и са истомъ онакомъ едномъ дашчицомъ и воскомъ некае залепи и затвори. То е призма; на ту нека покуша различно е окрефући ствари гледати, видиће около сваке ствари те све горепоменуте бое редом и у најлепшем виду, и сила ће забаве са тимъ имати. —

Јошъ милия ће забава детету ово бити: Купи му едну повећу чигру (ону дрвену играчку, што е бичићем по земљи тера да му се врти) гледај да нађеш едну која е озго сасвимъ равна, ако не, мораш е с'равнити, и задај детету, нека изсече од чистога папира три исто толико велика точка, колико е чигра озго широка, и нека те точкове са те три главне бое тако намаже, да еданъ точкакъ на полакъ црвенъ буде, а на полакъ жутъ, други наполакъ жутъ а наполакъ плаветанъ, а трећи полакъ плаветанъ а полакъ црвен; и нека покуша еданъ по еданъ ма кои точкакъ са мало воска на чигру озго прилепити и чигру потерати, да види садъ бое. И овде ће изъ ови самце стоећи главни боя, исте оне изводне видити, макаръ да главне нису смешане, и са овимъ ће велику забаву имати.

Исто ће овако милу забаву имати, нека те точкове тако намазанога папира, на равне одъ танке даске начинѣне точкове, или на велика дрвена пљосната дугмадъ прилепи, крозъ њи средомъ танка дрвена вретенца н. пр. одъ палидрваца начинѣно предене и жвркове начини, па те пусти да се окрефу. Или нека те точкове папира на потеже округле дасчице прилепи, и ту дасчицу на ону чигру на три дугачка конца, или на три краћа а ова три на еданъ подужи веже, да онако висе као црквена кандила, пакъ нека конце уврти, и пусти да се одврђу а он да бое гледа. Са свима ће овимъ играма дете сила забаве имати.

Овде ће видети, да се и безъ озбиља смесе главни боя опетъ оне исте изводне начине.

Далји задатци. Нека садъ дете едан точакъ чистогъ папира циркломъ на шестъ пола подели, као оно горе речено, алъ се томъ разликомъ, да црвена боя 65, оранџаста 27, жита 48, зелена 60, плаветна 100, (и то ведрије плава, 60, а угасита 40) и лиласта 40. степенa (одъ 360. на кое се свако коло дели) заузме, (она ширина циркла, с' којомъ е коло правило има 60 степенa, по томъ нека дели далъ, како гди више илъ манъ одъ 60 требуе,) и кадъ е те бое намазао, нека садъ тай точакъ на чигру илъ жвркъ ил на оно кандило прилепи и пусти да се окреће, да види шта ће садъ одъ боя бити. Ако е само танъину ил густину одъ сви боя еднако погодио, учиниће се садъ све беле, вестаће ихъ свию, илъ управо рећи споиће се све у белу. Дакле сви шестъ ови боя уедно даду едну и то белу. Ако се неби бела указала, знакъ е да е она која махъ преотима гушће намазана, и онда валя илъ и све остале гушће намазати, илъ ню едну мало водомъ и кичицомъ мало изтанъити. —

(Продужиће се.)

С п р а в њ а.

за погађањъ времена и погоде.

Узми едну флашу одъ олбе, алъ са узанимъ грлцемъ, најболъ апотекарску, медицинску; нали е до близу пуну чистимъ и 40. степ. (гради) якимъ шпиритусомъ; и метни јошъ пол' лота ситно истученогъ камфора, и осмину лота ($\frac{1}{8}$) ситно истучене Салитре (*Kali nitricum depuratum*) и осмину лота ($\frac{1}{8}$) нишадора (*Amonium muriaticum depuratum pulverisatum*). Ово се све може у апотеки за неколико грошића добити. — Да се све ово добро измеша, валя све добро измућ-

кати. Садъ валя стакло то чепомъ добро запушити и запечатити, пакъ напољъ о прозоръ везати и у тврдити. Чимъ малко у миру постои, уватиће се на дну е' прста дебео талогъ.

Слѣдујућа появљена имаю слѣдујуће значенъ:

Подигнелъ се изъ талоба као облачакъ у висину, то значи, да ће наскоро ветра бити;

Уватили се савъ талог на дно тако, да сав шпиритусъ чистъ и бистаръ остане, то ће наступити лепо време;

Дигнели се талогъ у крупнимъ мрвама у висину, тако, да се савъ шпиритусъ замути и узкомеша, то ће бити буре;

Укаже ли се на врх шпиритуса као ледена плочица, и дигнелъ се талогъ мало у висъ, то ће бити кише ил снега;

Понели се шпиритусъ већма у вис, то ће бити зиме и мрза;

Подигнел се савъ талог у висину, тако да шпиритусъ остане одоздо чист и бистаръ, то е знак землтресения;

поделил се талог наполе тако, да га полак озго стои, а полак одоздо, и шпиритус на сред флаше чист стои, то ће сутра данъ читавъ данъ киша падати;

Ако е шпиритусъ мутанъ и по нѣму се (звездице) искрице виде, то ће бити олуине и грмљавине;

Акол се зими те искрице виде, то ће други ил трећи данъ снега бити;

Укажуљ се мали ситни облачки у стаклу, то ће бити ситне кишице, магле ил снега,

Врло сићушне искрице у шпиритусу значе да ће бити магле ил влажногъ времена.

Появљена ова можда неће на свакомъ месту баш сасвимъ ова значеня имати, зато ће нужно бити, да сваки, кои ову справицу држао буде, баръ неко вре-

не появљња спољашња се появљњима у стаклету ема-тра и прибележи, да би се сигурно на ова ослонити могао. Добро би било баръ четиръ оваке справице имати, и на све четиръ стране кућне (на источној, јужној, западној и северној) по одну држати и па-зити.

Јошъ една рачунска игра

за децу.

6.

Задатакъ. Погодити у којој е руци паръ, у којој не.

Заповеди деци нека у одну руку узму или зами-еле парни, а у другу ма кои непарни брой; после не-ка брой коегъ у десној руци имаю са 2. мултипли-цираю, и продукту томе брои изъ леве руке адираю и суму кажу; коегъ е сума непаранъ брой, томе е у десној руци паранъ а у левој непаранъ брой, аколъ е сума паранъ, оно е у десној руци непаранъ брой.

Чудотворна травица.

Две девојчице идући изъ воћњака носаше свака по котарицу воћа на глави. Милица намргођена и не-вольна непрестано путемъ гунђаше; а Любица весело певаше и шалишесе. То гледајући Милица упита е: „тако ти здравља Любице, како ти пада певанъ и ша-ла на умъ, кодъ толикогъ терета, а нити си яча од мене нити е твоя котарица мања одъ мое?“ — „Ние мања, — одговори Любица, ал я сам у мою котарицу одну травицу метнула, пакъ и неосећамъ терета.“ — „То е нека чудотворна травица“ — рекне Милица — „кажи ми е, да е и я у мою котарицу метнемъ.“ На

то јој Любига одговори: „Та чудотворна травица зовесе *стриелъивосъшъ*, упамти е Милице, и видићеш да ће ти са њомъ свакадъ сваки терет лакши бити, кад годъ се сетиш њѣ само, одма ће те разведрити и развеселити.

О ч е н а ш ѣ .

У едномъ селу изподъ сремске планине биаше еданъ кнезъ, кои особити начинъ знаде, люде што еданъ на другогъ тужбу имаше, измиривати. Едаредъ му дођу два селянина, кои незгодну парницу имаше; обоици имъ предстојаше, више изгубити негъ добити. Кнезъ ихъ покуша измирити, и изговори имъ братски и паметно; алъ простаци ко простаци недаше се доказати. Кнезу никако у главу непође, да може човек волити свою штету него миръ; и одпусти ихъ; и после неколико дана опетъ ихъ призва, и у присудству више люди покуша ихъ као у стидъ измирити, и нај-после рекне: „Браћо! наши су оцеви и дедови обичај имали, пре свакогъ дела Богу се помолити, да и ми по њниномъ обичаю учинимо!“ на кое речи капу скинувъ, и руке склопив почне ясно молити: „Отче на́шъ иже ѣси на небесѣхъ“ и пр. а оба селяка говорише за њнимъ све до „и ѡста́ки на́мъ дѡлги на́ша, ѡквже и мы ѡста́клемъ должникѡмъ на́шимъ“ кое речи кнез мало већма узвикну, а селяци за њнимъ; и онда им се окрену говорећи: „дакле браћо! сад смо се и Богу помолили, садъ ми јошъ едаредъ реците, оѣтел' башъ да се парничате, пакъ на што изађе?“ алъ селяци уѣуте, и мало часъ ће еданъ рећи: „я сам контен, да се измиримо“ кое одма и други привати, и едан другомъ руке пруже, и осташе приятельи любљѣћи се и помагајући гдегодъ еданъ другоме могаше.